

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt
Félévre ..... 2 frt
Égész évre ..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Majelen havonkint kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 22. sz.
I. em. 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egylet.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egylet.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egylet,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egylet.
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljujhelyi Korcs. Egylet.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egylet.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szelnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Az ifjúsági tornaversenyek.*)

Engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy a fontos tárgyhoz szükségesnek vélt pár megjegyzésem előtt némi személyes vonatkozást is felemlítsek. Őszintén szólva kissé kedvetlenül fogadtam a versenyre való felhívást, mert többszöri tapasztalatom után előre tudtam, hogy a tanulók közül még a legarravalóbbak is csak rábeszélés után jönnek a versenyre. E kedvetlenségnek a tanulók részéről az az oka, hogy bármily csekélyre szorítsuk is a versenykiadásokat, az utazás, ételmezés és egyenruha oly összeget igényelnek, melyet vidéki szegényebb sorsu tanulóink alig tudnak elő teremteni. Részemről azonban a versenyre indulást még más is gátolta. Ugyanis így az év végén minden tárgyat tanító tanár növendékeit a folytonos ismétlésekkel annyira kénytelen megterhelni, hogy a versenyre készülésre alig engedhet időt. Már pedig mindenki tudhatja, hogy ugy a szabadgyakorlatok tanítása, mint más előkészületek legalább is négy heti időt igényelnek, mely heteken három-négy délutánt kell szentelni a gyakorlatokra. Ugyde még egyetlen versenyre készülés alkalmával sem tudtam egyszer sem a csapatot hiány nélkül egybehozni. Erre nézve tehát szükséges volna, hogy a versenyzés fontos ügye érdekében, de másképpen is legalább

a tavaszi napokon egy miniszteri rendelet hertenként legalább egy napot engedélyezne és tenne kötelezővé a játékok és a szabadtéri gyakorlatok számára.

Minden egyes versenyre való czélzás nélkül egy másik fontos dolgot kérek szives figyelembe venni. Ez a versenybiróságok összeállítása. Tudom, hogy nagyon nehéz helyzete volt minden versenyrendező kollegámnak, mikor a város jeles férfiai közül nem volt szabad senkit is kihagynia, nehogy neheztelés támadjon a mellőzésből. Ugyde éppen a versenyt elbíró bizottságot talán mégis lehetne olyképp egybe állítani, hogy abban csak ahhoz értők legyenek és olyanok, kik nem városuk fiainak igyekeznek érmet juttatni, hanem a győztest tudják és akarják is megállapítani. — De viszont azt is őszintén meg kell vallanunk e lap hasábjain, — melyek tudjuk, kiválóan a magunk okulására vannak nyitva a szerkesztő urak jóvoltából*) — hogy a versenyzés terén a tornatanárok némelyike sem elég jártas. Ez nem szégyenletes és nem csodálni való. Hisz maga a magyar sport fellendülése, a versenyügy szakszerű művelése oly kis multtal bir, hogy régebben képesített tornatanáraink nem tanulhatták meg a szükséges ismereteket. Nem tudom, hogy most képesítést nyerendő tornatanárainkat tanítják-e valamire e szakból, de mi legfeljebb csak annyit tanultunk akkori tanárainktól, hogy

*) Igéretünk szerint a szorgalmi idő beköszöntével közöljük azon czikkeket, melyek a mult verseny után hozzánk érkeztek. Kérjük az ügghöz való hozzászólást.

Szerk.

*) Kötelességből és a lap hivatásából.

Szerk.

a versenyzés testet és erkölcsöt rontó dolog! — E tekintetben a sürgős tennivaló az volna, hogy a régi és nem elég szabatos ifjúsági verseny-szabályok revidiáltatnának és hozzájuk egy bővebb utasítás dolgoztatnék ki.

A harmadik, mit ez alkalommal kollegáim és az illetékes körök figyelmébe bátorkodom ajánlani, hogy a futóversenyeket térelőny (handikap) adás mellett rendezzük. Ott figyelembe kellene venni a tanuló korát és eddig nyert érmeit. — A tanuló versenyeknél az a főczél, hogy minél több ifju kedvelje meg a testgyakorlatokat. Ezt pedig úgy érjük el, ha lelkesítő győzelemben minél több részesülhet.

Vidéki.

A Hódmezővásárhelyi Torna- és Vivó-Egylet jubileumi versenye.

1898. augusztus hó 21-én.

A vidék egyletei közül egyike a legnépszerűbbeknek: a Hódmezővásárhelyi Torna- és Vivó-Egylet 10 éves fennállását ünneplendő versenynyel, már május közepén bocsátotta szét a különböző versenyek feltételeit s minden jel arra mutatott, hogy e versenyek fényesen fognak sikerülni. Szilágyi Gyula a súly- és diszkoszdobás, Gál Dániel a súlydobó és uszó, Szathmáry Tihámér a vivó az utóbbi években eléggé ismertekké lettek sportéletünkben, hogy a nagyszabásu versenyet bizalommal keressék fel a vidék és a főváros versenyzői. Több arany-érem és tiszteletdíj volt kitűzve a versenyekre s mégis hiányzott a legtöbb sportnem első klasszisa, bár elég nagyszámu volt a nevezés. A versenyek nagy diszszonanciákkal végződtek s ezért nem kárpótolhatja a buzgó rendező egyesületet a nagy külső siker: a közönség meleg részvétele, a pártolás helyi hatóságok és más testületek részéről.

Hogy ki idézte fel a diszszonanciákat, nagyon nehéz volna kideríteni. Nyugodt hódmezővásárhelyi szemlélők azt mondják nekünk, hogy a meghitt vidéki bírálók tapintatlansága és erőszakoskodása volt az oka, a versenyzők pedig azt mondják, hogy az általában uralkodott chauvin és sportszerűtlen felfogás idézte fel.

A két különböző vélemény után mi ítéletet nem mondhatunk, de konstatálhatjuk mint tény, azt a körülményt, hogy a vidék számos nagyon jónak ígérkező erővel rendelkezik, kiket sokkal jobb volna a legyőzetés iskoláján átengedni, semmint, hogy helyi kedvencekké avatván őket, a sportszerűség rovására óvjuk meg nimbusukat. A versenynap első része, a délelőti folyamán rendezett gyaloglás, kerékpárverseny és uszás teljesen sikerült s az egyes eredmények is kiválóak, különösen a gyaloglásé, melyben említésre méltó rekordot ért el Sztantics.

Az egyes versenyek részletei a következők:

1898. augusztus 21-én délelőtt:

I. *Távgyaloglás.* 56 kilométer, pálya a szentesi országút Szentesig és vissza. Elsőnek arany-érem, másodiknak disz. ezüst-érem, harmadiknak ezüst-érem. Futás diszkvalifikál. Indítás reggel 5 órakor.

1. Sztantics György (Szabadkai Sp. E.)	6 ó. 35'
2. Vujkovics Cz. Benő	7 ó. 35'
3. Fülep F. György (Nagybecskereki K. E.)	8 ó. 50'
- Neveztek még: Ettinger József (Szabadkai Sp. E.), Riegler Ferencz, Gundel János, Gundel Antal, Gundel Károly (M. U. E. Budapest).

A versenyt megelőző estén tisztáztak több, a gyaloglásra vonatkozó kérdést, többek közt azt is, vajjon hordhat-e botot a versenyző, a mit végül is megengedtek. Sztantics remek stílusban hagyja ott ellenfeleit, gyaloglása erőteljes, sarkakon jár. Az elért idő egyike legjobb hazai eredményeinknek. A Gundel testvérek már a táv első harmadán kiesnek a versenyből, mert tulsok frissítést vettek igényke. A győztesek kondíciója meglepő jó. A kitűzött érmeiket — mint egyáltalán a versenyek folyamán nyert díjakat — ott hagyták a szabadkaiak állítólag azért, mert a „legkiválóbb általános eredményre“ kitűzött díjat nem a gyaloglás kiváló eredményére adta a versenybíró, hanem odaitélte Szilágyi Gyulának, ki a diszkosz- és súlydobás versenyében győzött. Másrészt az „hirlik“, hogy egy sem kaptak volna ki díjaikat, mert a tét fizetéséről megfeledeztek.

II. *Országuti kerékpárverseny.* 62 km. (orsz. nyílt) pálya a kutas országút Orosházáig és vissza. Elsőnek arany-érem, másodiknak disz. ezüst-érem, harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem. Indulás reggel 5 órakor.

1. Szárics János (Szabadkai Sp. E.)	2 ó. 20'
2. Krepels József (M. A. C.)	2 ó. 23 ¹ / ₂ '
3. Hermann József (M. U. E.)	2 ó. 25 ¹ / ₂ '
4. Till Viktor (M. K. Sz.)	2 ó. 28 ¹ / ₂ '

Neveztek még: Szekesán János (Torontáli A. C.), Mamusich József, Bukovics Szaniszló (Szabadkai Sp. E.), Kohn Béla és Szokolczay Géza (Hódmezővásárhelyi Torna- és Vivó-Egylet), Székely Zoltán és Gömör György (Aradi K. C.).

Szárics-ot, ki legjobban ismerős a helyi viszonyokkal, csakhamar szem elől veszítik a versenyzők; jobban hozzá van szokva az ottani országutakhoz s annak köszöni különben reális győzelmét.

III. *Távolulás.* 2000 méter. Pálya a Tisza, az algyói komptól lefelé. Elsőnek arany-érem, másodiknak disz. ezüst-érem, harmadiknak ezüst, negyediknek bronz-érem. Indulás reggel 8 órakor.

1. Balatoni (Graefl Károly (M. U. E.))	24'
2. Alapi (Tasnády) Andor	27'30"
3. Palesko Jenő (Szegedi T. E.)	27'45"

Indult még: Gaál Dániel (Hódmezővásárhelyi Torna- és Vivó-Egylet); Graefl Károly erőmegfeszítés nélküli biztos győzelme.

IV. *Gyorsulás.* 300 méter. Pálya a Tisza, az algyói komptól lefelé. Elsőnek disz. ezüst-érem, másodiknak ezüst harmadiknak bronz-érem.

1. Graefl Károly (M. U. E.)	3'30"
2. Tasnády Andor (M. U. E.)	
3. Gaál Dániel (Hódmezővásárhelyi T. és V. E.)	

Indult még: Dékány Dezső (Hódmezővásárhelyi Torna- és V. E.), Graefl második, főlénynyel aratot győzelme.

1898. augusztus 21-én délután a Népkerthben.

V. *Kerékpár-verseny.* 5000 m. 12 és fél kör. Elsőnek disz. ezüst-érem, másodiknak ezüst, harmadiknak bronz-érem. Indulás d. u. 3 órakor.

1. Vizner Máté (Szabadkai Sp. E.)	11'23 ² / ₅ "
2. Mamusich József	11'24"
3. Szárics János	11'24 ³ / ₅ "

Neveztek még: Szekesán János (Torontáli A. C.), Kohn Béla és Szokolczay Géza (Hódmezővásárhelyi Torna- és V. E.), Székely Zoltán és Gömör György (Aradi K. C.).

VI. *Szertornázás*. Összetett verseny magas nyújtón, korláton és lovon, minden szeren egy lengési és egy lengés nélküli előírt, valamint egy szabadon választott gyakorlat; lovon külön: guggolással terpesz átugrás mint kötelező gyakorlat. Elsőnek a Torna-Egyletek Orsz. Szövetségének tiszteletdíja és disz. ezüst-érem, másodíknak ezüst-, harmadíknak bronz-érem.

1. Donner Kornél (Békés-Csabai T. E.)
2. Mártonffy Béla (Egri Testgy. Köre).
3. Porto Béla (Szabadkai Sp. E.)

Neveztek még: Pataki Oszkár (Szabadkai Sp. E.), Horváth Lajos (Szegedi T. E.) Donner szép stílusban győz és határozott fölényben van ellenfelei felett, kik jobbra kezdők. A verseny felette hosszadalmas s a bírálók egy része tüntető pártolgatással tűnik ki, a mi némelykor a versenyzőket is zavarja.

VII. *Távolugrás földről*. Elsőnek disz. ezüst-, másodíknak ezüs-, harmadíknak bronz-érem.

1. Sasse Károly (M. A. C.) 498 cm.
2. Ember Gyula (Szabadkai Sp. E.) 461 cm.
3. Pataki Oszkár " " 450 cm.

Indultak még: Strausz Gyula (Óbudai T. E.), Petrich Kálmán, Zsulyevich Antal, Peágics Sándor (Szabadkai Sp. E.) A feltűnően gyenge-eredmény oka nagyrészt az, hogy a leérkezés a gyepre öntött homokdombba — az elugrási határnál jóval magasabb helyre, történt. A bíróság előzőleg kimondotta, hogy az elugrási határléczet érinteni nem szabad, e miatt jóval beljebb ugrottak el a versenyzők, semmint kellett volna. E szabály újdonság, a mennyiben, eddig csak úgy folytak a távolugrások, hogy a határléczen túl, bármennyire is, nem szabad jutni az elugró lábának.

VIII. *Súlydobás távolba* $7\frac{1}{4}$ kilogrammos vasgolyóval, 213 cm. oldalú földön jelzett négyzetből. Három dobás közül a legjobb; a három legjobb dobást elérteknek újabb három dobás. Elsőnek disz. ezüst-érem, másodíknak ezüst-, harmadíknak bronz-érem; 11 m. 7 cm. orsz. rekord elérésére vagy megjavítására kitűzött arany-érem ki nem volt adható.

1. Szilágyi Gyula (Hódmezővásárhelyi T. és V. E.) 10 m. 91 cm.
2. Gaál Dániel (Hódmezővásárhelyi T. és V. E.) 10 m. 20 cm.
3. Góby Dezső (Hódmezővásárhelyi T. és V. E.) 9 m. 70 cm.

Neveztek még: Palesco Jenő (Szegedi T. E.), Petrich Kálmán, Pataki Oszkár és Gruber Gyula (Szabadkai Sp. E.)

IX. *Rud-magasugrás* földről; sikertelen vagy szabálytalan ugrás után egy javító ugrás. Elsőnek diszített ezüst-érem, másodíknak ezüst-érem, harmadíknak bronz-érem.

1. Sasse Károly (M. A. C.)
2. Barlay Oszkár (Óbudai T. E.)
3. Banga Sámuel (H.-M.-V. T. és V. E.)

Neveztek még: Kiss Imre és Vörös Bálint (Hódmezővásárhelyi T. és V. E.), Petrich Kálmán (Szabadkai Sp. E.)

Az ugrás részben erősen behajlott pálcán át, de végül súlyokkal megfeszített zsinóron keresztül folyik.

Sasse es Barlay a 275 cm.-t még tisztán viszik át, azután hosszadalmas versengés folyik abban, hogy ki tudja lábát feldugni a zsinórra s azt lenyomva átjutni. A barátságos zsinór ugrás után kifeszül, s úgy Barlay mint Sasse 325 cm.-t érnek el. Így Sasse kapja első díjat, mert szebben ugrott; a kómihus versenyt e magasságnál beszüntetik.

X. *Diszkoszvetés* 22 cm. átmérőjű, 2 kg.-os görög diszkoszszal, földön jelzett 250 cm. oldalú négyzetből. Elsőnek disz. ezüst-érem, másodíknak ezüst-, harmadíknak bronz-érem. A 30 m. 82 cm.-es orsz. rekord megjavítására kitűzött arany-érem nem volt kiadható, de a győztes Szilágyi Gyulának e verseny után megszavazta a bíróság a legjobb általános eredményre kitűzött tiszteletdíjat.

1. Szilágyi Gyula (H.-M.-V. T. és V. E.) 29 m. 31 cm.
2. Pokomándy Gábor " " " " 27 " 75 "
3. Pataki Oszkár (Szabadkai Sp. E.) 25 " 25 "

Neveztek még: Gaál Dániel és Góby Dezső (H.-M.-V. T. és V. E.), Palscs Jenő (Szegedi T. E.)

A dobásokat a négyszöghatártól az első nyomig mérik s így gyakran nem merőleges e négyszöghatárra a mérés irányára. Pokomándy egyik dobása oldalt kiszaladván, a tulközel levő közönségben csaknem bal esetet okoz.

XI. *Kardvívás egész testre*. Menetek 6 voltra. Sors-huzás utján alakitaodó párok; az első ízben győztesek egymás közt újra mérkőznek. Az utolsó pár győztese az első, ellenfele a második győztes. Elsőnek a hódmezővásárhelyi közönség ezüst koszoruja és disz. ezüst-érem, másodíknak ezüst-, harmadíknak bronz-érem.

1. Szathmáry Tihamér (H.-M.-V. T. és V. E.)
2. Todorcsk Miklós (Torontáli A. C.)
3. Bakay Lajos (H.-M.-V. T. és V. E.)

Neveztek még: Szekesán János (Torontáli A. C.), Krieszháber Gyula (Szabadkai Sp. E.), Dr. Draskóczy Pál (H.-M.-V. T. és V. E.), Till József (Szegedi T. E.), Tóth Endre és Tasnádi Endre (M. A. C.)

Tasnádi és Szathmáry menete megszakadt azáltal, hogy az előbbi versenyközben kiáll, még pedig akkor, midőn a bíróság 3—3 voltot ítél mindegyiknek. A vendég-vívóknak nem engedik meg saját kardjaik használatát. A menetekben előfordult ambókra nézve zavarosak a fogalmak. Ha a megtámadott nem véd, hanem elővágást kísérel és mégis megkapja a tust, azután pedig utánvág: a támadónak (!) számították a tust. A propozícióknak egyik pontja: hogy a legyőzöttek bármelyike a bíróság engedelmével a győztest a nyert díjért mérkőzésre hívhatja ki, valamely favorizált legyőzöttnek nagy előnyt biztosít a győztesse szemben, ki esetleg a menetek egész sorozatát vivta végig. Tasnádytól eltekintve, Szathmáry határozott fölényben van, s ily kihívó nem jelentkezett.

XII. *100 yardos síkfutás*. Elsőnek disz. ezüst-érem, másodíknak ezüst-, harmadíknak bronz-érem.

1. Várkonyi József (Torontáli A. C.)
2. Gróby Dezső (H.-M.-V. T. és V. E.)
3. Vagner Zoltán (Szabadkai Sp. E.)

Neveztek még: Barlay Oszkár (Óbudai T. E.), Petrich Kálmán, Peágics Sándor, Szárics János és Ember Gyula (Szabadkai Sp. E.), Vörös Bálint (H. M.-V. T. és V. E.), Schubert Ernő (M. U. E.)

E verseny keskeny fasorban folyt, melynek néhol belsejében is fák állanak. A futamokban összeütköznek

erre az 5 évente a „Deutsche Turnerschaft“ által rendezett német tornaünnepélyek. Így a f. év jul. 24—27-ig Hamburgban megtartott IX. német tornaünnepély is.

Ezen ünnepélyek 5 részből állanak: felvonulás, szabadgyakorlatok, szertornázás, atletikai versenyek és játékok.

Nem képzelhetünk embert, ki, ha valaha egy ily torna-ünnepélyt végig nézett, ne lett vagy vált volna a tornászat apostolává.

A ki látta a sok ezerre menő tornásztömeg felvonulását, a ki látta az ezrek által férfiak úgy nők által a legpontosabban végzett szabad-gyakorlatokat, a sok ezer tornász-szer mutatóványait a legnagyobb tökéletességig fokozva, a ki látta az ezen látvány keretét képező óriási embertömeget, mely napokon át esőt, szelet vagy forró napsugárt nem kerülve, lankadatlan érdeklődéssel figyel meg a tornázókat, az lehetetlen, hogy a legnagyobb gyönyörrel s lelkesedéssel ne telt legyen el a tornászat iránt.

Egy-egy ilyen német tornaünnepély ékeesebben beszél, erősebben hat, a tornázás mellett irott legszebb, legmeggyőzőbb erejű értekezéseknél, minden érvet, ellenvetést halomra dönt, mit a tornászat ellen felhoznak és a két-kedőket, az ellenfeleket hű barátaivá, hívóivá teszi.

Hazánkban — fájdalom — az atletika iránt, úgy különösen a tornászat iránt igen gyenge az érdeklődés, az igaz, nálunk szellemi túlerőltetésben sem oly nagy, mint nyugati szomszédainknál, de azért a mi városi polgárságunkra is nagyon reá fér a helyes irányba vezetett testedzés, így kivált a torna.

Mert hiszen a tornázásban és a tornázás által a testedzés mellett egy másik igen fontos cél is éretik el, a különböző elemeknek assinidációja, az elszórt úgy is ritka hazafiaknak közös cél alatti összeforrasztása.

Ez az a másik nagy cél, mit a német tornászat a testedzés, a fegyelem iránti megszokás kifejlesztése mellett hazájára, társadalmára nézve oly gyorsan s hatalmasan megvalósított.

Mindkét cél megvalósítása égető kérdés honunkban is.

Ép azért a legmelegebb hangon kell üdvözlőnk a Magyarországi Torna-Egyletek Szövetségét, hogy a hamburgi torna-ünnepélyre való kirándulás rendzése által alkalmat nyújtott a testgyakorlás magyar barátainak, hogy fogalmat szerezzenek magoknak a tornászat által elért nagy s szép eredményekről, hogy azoknak terjesztői lehessenek itthon, fájlalnunk kell csupán azt, hogy a Magyarországi Torna-Egyletek Szövetsége felhívására országszerte oly kevés volt a részvétel s hazánkban csupán 14-en vettek részt a kirándulásban.

Némileg befolyt e csekély részvétre az út fáradtságos volta mellett a 10 év előtt Drezdában előfordult ellenségeskedés, mely azonban az akkori vezető egyéniség tapintatlanságának is tulajdonítható, mert a magyarokat igen szívesen fogadták.

A magyarok országos czimeres zászlóval s Magyarország czimerével, mint jelvénynyel ékesítve, vonultak ki Hamburgban.

A társaság tagjai voltak: Jász Géza tornászövetségi titkár, Bródy József az Aradi T. E. tagja, Nagy Sándor az Aradi T. E. művezetője, Deutschländer Nándor és Tapovicza Momesillo a Nemzeti T. E. tagjai, Papp Vilmos a Budapesti T. E. tagja, Iszer Károly a Torna-Club művezetője, Pethe Ferencz az Eperjesi T. E. mű-

vezetője, Hemmerich Károly a Pécsi T. E. művezetője, Schneider Frigyes a Soproni T. E. művezetője, Róth Gusztáv a Soproni T. E. tagja, Bérczi Ede a Szegedi T. E. művezetője, Pók Géza a Temesvári T. E. művezetője, Farkas János a Temesvári T. E. tagja, tehát mint látszik, nagyrészt szakember, kik tanulni mentek ki.

A magyarok, ép mivel így 10 egyletből voltak összeszedve, nem is vettek részt semmi tornászati mutatóványban, csupán a felvonulásban.

A magyarok, miután a bécsi tornászok által a Bécsből induló különvonatra fel nem vétettek, a boroszlói Alter Turn-Verein igen kedves meghívására Boroszlón át utaztak ki Hamburgba. A magyarok fogadtatása igen kedves volt Boroszlóban, tiszteletükre bankettet is adtak a boroszlói tornászok s egész nap kísérték s kalauzolták őket. Hamburgban a magyarok felvonulása a menetben valóságos diadaluttá fajult oly élénk s kedves volt, egész virag- s koszorueső kísérte őket utjuk folyamán. A német Turnerschaft vezetői is lépten-nyomon kiűntették a magyarokat.

A magyarok Boroszlóba érve, a következő sürgönyt adták fel a német császárnak: „A Hamburgba utazó magyar tornászok német földre érve, legmélyebb hódolatukat küldik II. Vilmos német császárnak, kiért minden magyar lelkesül.“

A magyarok küldöttségileg tisztelegtek Jász Géza szövets. titkár vezetése alatt dr. Goetz-nél, a „Deutsche Turnerschaft“ elnökénél, úgy dr. Mönkeberg hamburgi főpolgármesternél, mindketten igen szívesen fogadták a küldöttséget s utóbbi kiemelte, hogy a németség mily őszinte rokonszenvvel viseltetik a magyar királyság iránt.

A hamburgi tornaünnepélyre nézve a következő adatokat említjük fel. Az ünnepély színhelye maga 25 hektár = 150 hold. A menetben 27,000 tornász vett részt 1800 zászlóval, 9 díszkocsi, számtalan herold és 36 zenekar kíséretében; a menet 3 $\frac{1}{2}$ óráig tartott. A menetet a külföldiek nyitották meg, köztük Amerika, Anglia, Belgium, Hollandia, Svájc, Oroszország, Románia és Magyarország képviselve voltak, volt egy török is, ki a magyarokhoz csatlakozott. A belföldi németek közt haladt 2000 osztrák-német is.

A szabad-gyakorlatokhoz 20,400 jelentkezett, tényleg azonban csak 7650 vett részt. Ez is igen szép szám, milyen még sohasem volt; a korábbi boroszlói ünnepélyen 4000-en vettek részt. Szabad-gyakorlatokat vasbot-gyakorlatok képezték, a jeladás zászlóval s kis harangokkal történt, melyeket villamos áram mozgatott; e gyakorlatok meglepő pontossággal sikerültek. Először olvasásra és külön végezték a gyakorlatokat, azután egy folytában elejétől végig az összes gyakorlatokat.

Szabadgyakorlatot bemutató még 2700 iskolás fiú és 970 leány; az egyenruhák a felnőtteknél, a fiuknál, úgy a leányoknál többnyire egyformák voltak.

Mint igen érdekest, ki kell emelnünk a leányok tornázását.

Először szabad-gyakorlatot végeztek szívesen nélkül együtt igen pontosan. Azután buzogány-gyakorlatokat mutattak be csapatonként; a legnagyobb csoport 160 tagból állott; játszó könnyűséggel végezték a jól összetanult gyakorlatokat; végül szereken tornásztak valamennyi.

A leányok meglepő ügyesen tornásztak.

Leírhatlanok ama kedves képek, melyeket úgy a fiúk mint a leányok tömeges tornászata nyújtott. Német-

Minden vasárnap és ünnepnap kerékpár- és gyalog kirándulások később meghatározandó időben és helyen tartanak, Mindennap reggel 7—8 órában kerékpáriskola vezette.ik. — Az összes sportnemekben a magánjellegű tanórák havidija egyet. hallgató urak részére öt forint aó egyetemen kívül állók részére tiz forint. Középiszkolai tanulók havonkint 2 ft 50 kt. fizetnek. Mindannyian az e. quaesteri hivatalban. A teljes sportfelszerelés (tornaeszköz-, kard-, vitőr, kerékpár stb.) a tandíjban bennfoglaltatik.

Valóban örömmel tölt el bennünket ez órarend szemlélése, mert látjuk, hogy Kolozsvárt az egyetemi ifjak testgyakorlati oktatása *Vermes Lajos* híres mesterünk vezetése alatt rendszeres és eredményes. Különösen örvendetes dolog, hogy Kolozsvárt maguk a tanár urak is jó példával járnak elől, mikor hetenkint háromszor gyakorolják magokat a vivásban és tornázásban. Azt hisszük, hogy a mi egyetemünkön is rövid idő alatt ily eleven élet fog fellendülni, ha az egyetemi torna-terem felépül az új egyetemmel.

Különfélék.

Duna bajnoksága. Kedvező időjárás mellett folyt le f. évi augusztus hó 26-án a „Magyar Úszó-Egyesület” által évenként rendezett Duna bajnoksága. A tavalyi győztes S. Orlik, valamint a többi bécsi úszó a prágai vereség után jónak látta a versenytől távol maradni, úgy, hogy Gräfl Károly csak magyar ellenfelei felett arathatott könnyű győzelmet. Ezzel, ugy szintén ez évi szereplésével bebizonyította, hogy méltán tartjuk őt a kontinens egyik legjobb távúszójának. — A verseny maga a M. U. E.-től megszokott, mintaszerű rendben folyt le. Pont 5 órakor számos csónak kíséretében indultak el az ujpesti hidtól a versenyzők. névszerint: Tasnády Andor, Parniczky Loránd, Gräfl Károly, Pédery Gyula, Rózsaaffy Andor, Halmay Zoltán és Abeles Jenő. Start után rögtön Gräfl Károly erőteljes és hatalmas tempókkal az élre úszott. Mellette 800—1000 méterig Halmay tartott. Itt azonban az erős tempót tovább nem bírván, hanyatlott, míg Gräfl Károly mindinkább növekedő előnnyel, minden erőfeszítés nélkül, rendkívül könnyen, a pesti oldalon várakozó érdeklődők zajos éljenzése mellett haladt a Neptun csónakda előtti czélon keresztül, az 5000 méternyi távolságot 45 p. alatt téve meg. 2-ik 200—250 méterrel Halmay, 3-ik 100 méterrel Pédery. Tasnády 4-ik, ki azonban csak erős küzdelem után az utolsó perczen szoritotta le Parniczkyt az ötödik helyre.

K. A. S.

A bécsi jubiléris atletikai viadal vasárnap folyt le. A viadalra 56 athléta adta be nevezését, kik közül azonban több magyar és cseh elmaradt. Sajnálatos különösen Réthy Pál és Pertich Kálmán elmaradása, ezek részvétele a magyarok esélyeit az eredmények szerint lényegesen javította volna. Itt adjuk az eredményeket:

I. **Kalapács-dobás.** Első H. Köck (W. A. C.) 25·85 m. második Crettier R. (M. U. E.) 18·74 m.

II. **100 yardos junior síkfutás.** Első C. Lehmann (W. A. C.) 10⁴/₅“, második Herzog T. (M. U. E.) 11¹/₅“. C. Starrach (W. A. C.). Lehmann fenntartva érkezik be, idő így nem valószínű.

III. **Díszkosz-vetés.** Első F. Janda (A. C. Praha) 35·50 m., második H. Köck (W. A. C.) 32·95 m., harmadik Crettier R. (M. U. E.) 31·91 m.

IV. **Súlydobás.** Első H. Köck (W. A. C.) 10·14 m., második Crettie R. (M. U. E.) 10·02 m., harmadik Sajó B. (B. T. C.) 9·26 m.

V. **Bécs város bajnoksága 100 yardon.** Vándordíj. Első Schubert Ernő (M. U. E.) 10²/₅“, második Speidl Z. (M. U. E.) 10⁴/₅“, harmadik C. Lehmann (W. A. C.) 11²/₅“. Utána Nedved (Prága). 11 nevezőből 4 indul.

VI. **Magas-ugrás.** Első Franyó Gyula (B. T. C.) 1·72 m., második Sajó Béla (B. T. C.) 1·68 m., harmadik Sasse Károly (M. A. C.) 1·60 m. 130 cm.-nél kezdik, tízével haladnak 1·60-ig, onnan 5-el, majd 3-al és 2-vel. Abel (W. A. C.) 150-nél kiesik.

VII. **Bécs bajnoksága 1 angol mértföldre.** Első Malcsiner Gyula (M. T. K.) 4' 55³/₅“, második Graf (W. A. C.) 4' 58⁴/₅“, harmadik Ujvári-Cseh Ödön (M. U. E.) 5' 1¹/₅“. Engländer, Park, Netteffa kiáll.

VIII. **Gátverseny 120 yard.** Első J. Gramlick (W. A. C.) 19²/₅“, második K. Nedved (A. C. Sparta) 19³/₅“, harmadik Sasse Károly (M. A. C.) és Barlay Oszkár (Ó. T. E.) 19⁴/₅“. Pösztinger (Ó. T. E.) felbukik.

IX. **Távolugrás.** Első Schuberth Ernő (M. U. E.) 5·94 m., második Gajzágó Tibor (M. A. C.) 5·88 m., harmadik Franyó Gyula (B. T. C.) 5·62 m., negyedik Sasse Károly (M. A. C.) 5·59 m.

X. **Háromlábú futás 100 yard** Első C. és M. Ledermann (W. A. C.) 16¹/₅“. Pösztinger—Barlay (Ó. T. E.) indulás után kiáll.

XI. **Ausztria bajnoksága 1 km.-re.** Első R. Rudl (Sparta) 2' 50“, második F. Kwieton (Vindobona) 2' 55³/₅“, harmadik C. Luboviecki (W. A. C.) 2' 58³/₅“. Másodiknak Speidl Zoltán (M. U. E.) érkezik be, de disqualifikálják keresztezés miatt. A rövid keskeny pályán 7-en indulván, több keresztezés fordul elő, úgy, hogy strikte véve a dolgot, 4-et is disqualifikálhatott volna a jury a döntőben.

XII. **Rudugrás.** Első Sonnenschein Ernő (D. Oe. Turn. V.) 2·90 m., második Sasse Károly (M. A. C.) 2·80 m., harmadik Barlay O. (Ó. T. E.) 2·70 m. 180-nál kezdik, 220-ig 20 cm.-el, onnan 10-el emelik az ugró léczet. Sasse erős indispoziczióval küzd, úgy, hogy indulása is kétesse válik. Saját rudját a pályán nem használhatja.

XIII. **1/4 angolos síkfutás.** Első Nedved (Sparta) 55³/₅“, második C. Lehmann (W. A. C.) 57³/₅“, harmadik E. Graf (W. A. C.) 59¹/₅“.

XIV. **Akadályverseny 1/4 angol.** Első Pösztinger N. (Ó. T. E.), második Barlay O. (Ó. T. E.), harmadik R. Keller (F. C. Baden).

Mint e névsorból látható, athlétaink ismét hírt és nevet szereztek maguknak és hazájuknak.

A Magyar Testgyakorlók Köre múlt hó 21-én rendezte második házi versenyét a millenáris verseny-pályán. A részletes eredmények a következők:

I. **100 yardos síkfutás.** (Egyleti zárt.) 3 induló közül első Sternberg Dezső 11¹/₅“, második Bíró Arthur, harmadik Palotai Imre. Könnyen első, jó harmadik.

II. **1000 m. síkfutás.** (Orsz. nyílt.) 4 induló közül első lett Malcsiner Gyula (M. T. K.) 2' 48²/₅“, második Palotai (M. T. K.) 3' 18“, harmadik Faczonay (M. T. K.) Kb. 200 m.-rel nyerve, 5 m.-rel harmadik. Sternberg (M. T. K.) start után kiáll.

III. *Távolugrás.* (Orsz. nyílt.) 5 versenyző közül első Schuhert Ernő. (M. U. E.) 5:90 m., második Róka (B. T. C.) 5:50 m., harmadik Takáts (M. U. E.) 5.36 m.

IV. *804¹/₂ méteres handicap síkfutás.* (Orsz. nyílt.) 9 induló közül első Malcsiner Gyula (M. T. K.) helyről 2' 08¹/₆"", második Ujváry Cseh Ödön (M. U. E.) 15 m. e., harmadik Révay Károly (M. U. E.) 40 m. e. Utolsó körig Stein (M. U. E.) és Sternberg (M. T. K.) kivételével, kik feladták, a mezőny együtt van. A fordulótól Ujváry vezet, nyomában Sajó, Malcsiner a cél egyenes felében Ujváryt elfogja s körülbelül 6 méterrel győz. Sajó a cél előtt feladja, ezalatt Révay befut.

V. *Vigaszverseny 400 m.* Hárman a startnál Első Stein Ferencz (M. U. E.) 28⁴/₅"", második Palotai (M. T. K.) Vezetve könnyen első. Sajó feladta.

Szerkesztői üzenet.

V. L. Kolozsvárt. Köszönjük a küldeményt és a szép képet.

A Continental-Pneumatic mindenütt diadalt arat. — Mult hét vasárnapján Temesvárott és Sopronban, csütörtökön pedig Kolozsvárott nyerték el az összes díjakat Continental-Pneumaton.

E sikerek bizonyítják, hogy a legtöbb versenyzők mily előszeretettel használják e hírneves pneumaticot, mely megbízhatósága révén a diadalt mindig biztosítja.

Róbelly vivómester

vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,

VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermektornászat. Vivóórak: reggel 7 órától este 10-ig. Klubboknak, egyleteknek és egyetemi hallgatóknak kedvezményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.

Uj! Uj! Uj!

Távcső (Törvényesen védve)

Ezen kitűnően szerkesztett távcső 10-szeresen nagyit, mi csak a legkitűnőbb tábori csöveknél található. **Megkapóan nagyszerű távolbalátás.** Minden tekintetben határtalan eredmény. Különösen utazók, kirándulók és vadászok számára. Egy vásárlás minden várakozást felülmul. **Ára csodálatosan olcsó csak 2 frt 75 kr.** (bérmentve) elegans tokban. Utánvétellel is küldi.

C. Schatz,

Bécs, II. Kleine Pfarrgasse Nr. 31.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus“

karðmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási célokra ajánlotta.

Bármely karðra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,

Első Magyar
VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁRGYÁR
R. T. S.
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt
Félévre ..... 2 frt
Égész évre ..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

*Megjelen havonként
kétszer.*

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 22. sz.
I. em. 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó-egylet.
Sátoraljujhelyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivót-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szélnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli kores.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A királyné meghalt.

A magyarok kimondhatatlan fájdalommal kísérté sirjába felséges királynőnket, a szent életet élt és mártir halált halt Erzsébetet. Mikor nekünk nevelt egyetlen fiát temettük, és most mikor a felséges gyászos anyát kíséri minden magyar könyező szemmel utolsó útjára, látjuk mit vesztett nemzetünk bennük. — A mérhetetlen veszteség felett való bánatunkat még súlyosbitja nagy királyunk gyásza.

De a szent mártir halála egy a feltámadással, egy az örökélettel! Erzsébet meghalt, Erzsébet feltámadott, Erzsébet él míg egy magyar él e földtekén!

A mi gyászunk, a magyar testi nevelés, a magyar sport barátainak fájdalommal enyhülést találjon a hálás emlékezetben. — A felséges királyné élete olyan volt mint egy ideális emberi élet, melynek példája páratlanul áll korunkban. A testi és szellemi folytonos munka, — mely maga a legigazabb élvezet, — volt élete folyása.

Utolsó napjáig parancsolt nagy szelleme porhüvelyének, mely a természet adományából is remek volt, de ilyennek tartotta meg erős akaratából rettenetes haláláig.

Egyetlen élvezet volt, melyre vágyott: a jöttevés élvezete.

A testben-lélekben szép, az életében örök jószág és igazság megtestesülése, Erzsébet királyné meghalt, de sziveinkben örökké él és uralkodik.

A „Magyar Athletikai Club“

által Budapesten, 1898. október hó 9-én, vasárnap délután 2¹/₂ órakor rendezendő „Nemzetközi Athletikai Viadal“-nak és „Országos Kerékpárverseny“-nek versenyszabályait. Nevezési határidő 1898. október 4-én, kedden esti 7 óra. Nevezések a Magyar Athletikai Club titkárának címére (Budapest, VIII., Szentkirályi utca 22.) intézendők, az országos bajnokságok nevezései pedig a Magyar Athletikai Szövetség atletikai szakosztálya előadójához (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 22.).

I. *100 yardos síkfutás Magyarország bajnokságáért.* (A Magyar Athletika Szövetség megbizásából.) Elsőnek arany érem és „Magyarország bajnoka 100 yardos síkfutásban 1898-ban“ czím egy évig terjedő időre. Védő Koppán Pál a M. U. E. tagja.

II. *Diszkoszvetés 2¹/₂ m. oldalakkal bíró négyzetből.* Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

III. *500 méteres kerékpárverseny.* Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

IV. *Andrássy díj.* Adja gróf Andrássy Géza. Síkfutás. Távolság $\frac{1}{4}$ angol mértföld (402¹/₄ méter). Idő: 45 másodperc. Elsőnek a club arany érme és annak az egyletnek, melynek tagjaként győzött, a feljárnól vándordíj, melyet köteles a győzőnek egylete a M. A. C. legközelebbi versenyein — bármely tagja által is — még kétszer megvédeni. Három egymást közvetlen követő győzelem után a vándordíj a győztes egyletnek tulajdonul kiadatik, addig pedig a M. A. C. őrizetében marad, ellenkező esetben azonban már szerzett igényét elveszti. Ha az első a távolságot 55 másodperc alatt nem teszi meg, úgy a club ezüst érmét nyeri. A második bronz érmét, ha legalább öten futnak, ezüst érmét, a harmadik bronz érmét nyer. Az érmek kiadásához kötött idő 65 mp. Ezen felül nincs díjazás. Csak oly egyletek tagjai vehetnek részt, melyek már legalább 3 éve megalakultak és azóta folytonosan működnek.

V. *Rúd ugrás.* Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

VI. *1000 méteres kerékpár-verseny.* Handicap. Elsőnek ezüst érem.

VII. *120 yardos gátverseny a „Magyar Athletikai Club“ bajnokságáért.* (Zárt.) Idő: 17⁵/₁₀ mp. Elsőnek ezüst érem és bajnok-jelöltség, ha a távot a kötelező időben befutja. Második győzelemért az első a bajnok-jelöltség fenntartása mellett újra ezüst érmét nyer; a harmadik győzelemmel pedig megnyeri az állami arany érmét, serleget és a club bajnoki címét, mely a club örökös tiszteletbeli tagságával van összekötve. Ha a kitűzött kötelező idő el nem éretnek, a verseny nem bajnoki, hanem egyszerű versenynek számít, és ez esetben az első ezüst érmét nyer. Első vetélkedés.

VIII. *Súlydobás Magyarország bajnokságáért.* (A Magyar Athletikai Szövetség megbizásából.) Elsőnek arany érem és „Magyarország súlydobó bajnoka 1898-ban“ czím egy évig terjedő időre. Védő: Réthy Pál, a M. A. C. tagja.

IX. *$\frac{1}{2}$ angol mértföldes síkfutás.* (804¹/₂ méter.) (Zárt.) Elsőnek ezüst érem.

X. *Távolugrás.* Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

XI. *Egy angol mértföldes síkfutás.* Handicap. Elsőnek ezüst érem.

XII. *10,000 méteres kerékpárverseny.* Vezetés megengedve. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

XIII. *220 yardos síkfutás.* Handicap. Elsőnek ezüst érem.

XIV. *3 angol mértföldes síkfutás.* (4827 m.) Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

Díjazás:

1. A két országos bajnoki versenyben a második a M. A. Sz. ezüst érmét, a harmadik a M. A. Sz. bronz érmét nyeri.

2. Az Andrássy-díj kivételével a többi versenyszámban a második ezüst, a harmadik bronz érmét nyer. Ha legalább tizen indulnak, a negyedik is bronz érmét nyer, ha legalább tizenötön indulnak, a harmadik is ezüst érmét, a negyedik és ötödik pedig bronz érmét nyer.

Általános versenyszabályok:

1. A viadal amatőröknek van fenntartva.

2. A viadal atletikai versenypontjai a „Magyar Athletikai Szövetség“, a kerékpáros versenypontok a „Magyar Kerékpáros Szövetség“ szabályai szerint rendeztetnek.

3. Az atletikai versenyek általánosságban nemzetközi nyíltak, a kerékpáros versenyek országos zártak.

4. Az atletikai versenypontokban — a külön jelölt egyleti zárt versenyek kivételével — részt vehet bármely hazai vagy külföldi, a kerékpáros-versenysámokban pedig bármely hazai sport-egyesület gentleman amateur tagja.

5. Középiskolai tanulók nem vehetnek részt.

6. Álnév alatti nevezés nem fogadtatik el.

7. A rendező egyesület vezetősége fenntartja magának annak jogát, hogy a szükségessé váló előfutamokat a verseny kitűzött ideje előtt rendezze. Ez esetben a nevezők a nevezési zárlat után nyernek értesítést az előfutamok helyéről és idejéről.

8. Tét: a két országos bajnokságban, továbbá az Andrássy-díj-versenyben 6 korona, a többi versenyszámban 2 korona. A M. A. C. tagjai tétet nem fizetnek. A „Magyar Athletikai Szövetség“ kebelébe tartozó többi egyesület tagjai a két országos bajnokságban a tét felét (3 koronát) fizetik. Bánat mindenkire nézve egyformán 4 korona. Tét a nevezésekhez feltétlenül melléklendő.

9. A nevezésnek tartalmaznia kell:

a) a versenyző vezeték- és utónevét,

b) polgári állását,

c) lakását,

d) a versenypontot, melyre nevez,

e) a tétet,

f) azon egylet nevét, melynek tagja, mit hivatalosan az elnök v. titkár által igazolni tartozik,

g) ha handicapre nevez, az eddig elért eredményei adatait.

10. Az országos bajnokságra való nevezések a „Magyar Athletikai Szövetség“ atletikai szakosztálya előadójához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22. sz., M. A. C. casino), a többi versenypontra szóló nevezések a „Magyar Athletikai Club“ titkárához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22. sz., M. A. C. casino) intézendők.

11. Az országos bajnokságra szóló nevezések elfogadása vagy el nem fogadása felett a M. A. Sz. atletikai szakosztálya, egyéb versenypontokra szóló nevezések elfogadása vagy el nem fogadása felett a M. A. C. választmánya dönt.

12. Záridőn túl érkező nevezések figyelembe nem vétetnek. Nevezések indokolás nélkül visszautasíthatók.

A Magyar Athletikai Club választmányának felhatalmazása alapján a club sportbizottságának folyó évi július 15-iki ülése határozatából.

Krepelka O. Béla,
a M. A. C. titkára.

Gróf Andrássy Géza,
a M. A. C. elnöke.

A békés-csabai torna-egyesület jubiláris versenye.

(A „M. K. A. S.” tudósítása.)

Szeptember 11-én folyt le Békés-Csabán az odaváló torna-egyesület jubiláris versenye, melyet tízéves fennállása ünnepére rendezett a derek vidéki egyesület. Nem az első sikerült verseny, melyről a békés-csabaiak rendezése mellett megemlékezhetünk; örömmel konstatáljuk azonban ez alkalommal is, hogy a csabaiak teljes buzgósággal igyekeztek versenyeik jó hírnevét fenntartani és öregbiteni, s eme igyekezetük sikerült is. Pályájuk jobb a vidéki pályák átlagánál, a rendezés simán ment. Ha volt itt-ott fennakadás, azt a tornaszövetség irányadóul szolgáló szabályzata okozta, mely bizony gyakran hézagos, máskor meg nagyon is tornászos felfogásu, hogy túlnyomólag atletikailag szervezett versenynél kielégítő útmutatóul szolgálhatna.

Azt már sok helyen belátják s úgy igyekeztek a dolgon segíteni, hogy külön szabályzatot közölnek a propozíciókban, ily módon emancipálván magukat az irányadóknak jelzett szabályzat alól. Súly-, diszkoszdobásnál, ugrásnál három dobás vagy ugrás bizony kevés a legjobbak közötti sorrend megállapítására, a mint azt több évi tapasztalat mutatja. Nagyon kívánatosnak mutatkozik, hogy a „Magyar Athletikai Szövetség” modern alapon készült szabályzatát, mely ugyan a M. K. A. S.-ban megjelent, külön lenyomatban is megjelenesse, e mellet atletikai kézikönyvnek magyar nyelven való megjelenetése is kívánatosnak mutatkozik, mely pálya-berendezés és verseny-rendezés dolgában azoknak is megbízható útmutatóul szolgálhatna, kik távol a fővárostól nincsenek abban a helyzetben, hogy saját tapasztalatuk alapján sajátítsák el a kívánt ismereteket. Dicsérőleg kell megemlékeznünk a rendező egyesület vezető személyiségeinek: Korossy László v. főjegyző, elnök, Maros György titkár s Achim Gusztáv művezető ügybuzgalmáról, fáradozásairól. Örömmel tapasztalhattuk azt is, hogy a versenyen szereplő vidéki tornatanáraink körében is hogy hódít a sport iránti érzék, tisztulnak a fogalmak, szabadabb a felfogás, mint azt egyes a központban ismert szimptomák után hajlandók volnánk elhinni. Itt külön meg kell emlékeznünk Nagy Sándorról, Arad város hirneves tornatanáráról, kiről eddig is tudtuk, mily lelkes, odaadó művelője az ifjuság testnevelési ügyének mint tornatanár, mint ifjusági torna-versenyek szervezője (itt csak a legutóbbi kiválóan sikerült aradi ifjusági kerületi torna-versenyre akarunk utalni), ezuttal meggyőződhetünk arról, hogy a szabadabb sportok iránt is, a mint azok egyleti versenyeken érvényesülnek, meg van a kellő érzéke.

Az országos gyász befolyásolta a verseny külső képét: Zsilinszky Mihály államtitkár, az ünnepély védnöke, ki mint ismeretes, az ünnepély sikere érdekében sokat buzgólkodott s egyebek közt a M. A. C.-ot sajátkezü levélben szólította fel a részvételre, leutazott ugyan az ünnepély színhelyére, de azon a közbe jött gyász-eset folyán nem jelenhetett meg, ép úgy távol tartották az országos gyász folyán szükségessé vált intézkedések a főispánt, dr. Lukács Györgyöt, az ünnepély egyik tiszteletbeli elnökét Beliczay István volt főispán, a másik tiszteletbeli elnök ellenben részt vett családjával az ünnepélyen, melyen különben mindent elkerült a rendezőség, a mi az országos gyászt alterálta volna: így

elmaradt a zene, táncz stb. A juryben az egyleti funkcionáriusokon kívül Dr. Draskóczy Pál (Hódmezővásárhely), Krepelka Béla (Budapest), Nagy Sándor és Oláh Miklós szerepelt, a végrehajtó bizottság elnöke Beliczay Géza volt. A verseny egyes pontjai a következők voltak:

A) I. Országúti kerékpárverseny. (60 km.) Pálya a Szent-Miklós és Gyula közötti állami transversális műút. Díjak: elsőnek arany érem, másodiknak nagy, harmadiknak kis ezüst érem, negyediknek bronz érem. Indítás reggel 6 órakor. Első Krempels József M. A. C., második ifj. Novák Lajos B.-Cs. T. E., harmadik Kiss György M. K. Sz. (Nagyvárad.) Indult még Hentz Győző (Pécs-Baranyai Sp. E.), Szakolczay Géza (H.-Vásárhelyi T. V. E.). Az új országút alkalmas pályának bizonyult kerékpáros versenyeknek.

B) Pályaversenyek:

II. 2000 méteres kerékpárverseny. Első Krempels József M. A. C., második ifj. Novák Lajos B.-Cs. T. E., harmadik Kiss György M. K. Sz.

III. Sztornázás (nyújtó, korlát, ló). E verseny-számra, melyre pedig a propozíciókban arany érem volt kitűzve, összesen 3 versenyző nevezett, kik közül kettő jelentkezett a verseny alkalmából. A jury erre való tekintettel az arany érmet nem adta ki, a mit a versenyzőkkel a verseny megkezdése előtt közölt is. Az idők jele, hogy, míg atletikai számokra szép számmal érkeztek nevezések a fővárosból is, a vidékről is, addig a sztornára, mely pedig az országúti kerékpáros versenyen s az 1 angol mértföldes síkfutással együtt a viadal legjobban dotált száma volt. Két versenyző áll ki: Első Donner Kornél B.-Cs. T. E. 37 $\frac{1}{3}$ ponttal; második Kohn Ármán Pécsi T. E. 36 $\frac{2}{3}$ ponttal. A két versenyző daczára hosszúra nyúló versenyszám pausáiban folyt le a

IV. 100 yardos síkfutás. 10 induló. Az előfutamokból Malcsiner Gyula M. T. K., Strausz Gyula Ó. T. E., Vörös Bálint H. M. V. T. V. E., Góby Dezső H. M. V. T. E., Weimess László M. A. C., Ujvári Cseh Ödön M. U. E. kerülnek a döntőbe. Döntőben első Malcsiner Gyula, második Strausz Gyula, harmadik Góby Dezső. Időadatként 10 $\frac{2}{10}$ mp.-et nyújt a hivatalos jelentés.

V. 5000 méteres kerékpárverseny. Első ifj. Novák Lajos B.-Cs. T. E., második Krempels József M. A. C., harmadik óvás alapján Bánhegyi Géza B.-Cs. T. E. A verseny folyamán mind nagyobb számmal gyülekező publikum élénk óvációkban részesíti a helybeli győztest, a második helyen beérkező Krempels pedig ezen helyezésével végképen biztosítja magának a helybeliek szimpatiaját. A jury az óvás folytán a harmadik helytől elesett Kiss Györgynek bronz-érmet ítél meg.

VI. Rudugrás. 200-nál kezdődik, 20, majd 10 cm. emeléssel. 270-től 5 cm.-es emelés. Első Sasse Károly M. A. C. 280 cm.; második Kornay Árpád Ó. T. E. 280 cm.; harmadik Banga Sámuel H. M. V. T. V. E. 270 cm. A holtverseny a versenyzők fáradt s az idő előrehaladt voltára való tekintettel nem döntetvén el, a jury az első díjat a kevesebb javítással ugró Sassénak ítéli oda.

VII. Súlydobás. Első Réthy Pál M. A. C. 10 m., 34 cm.; második Gaál Dániel 10 m., 12 cm.; harmadik Strausz Gyula Ó. T. E. 9 m., 90 cm. Mérkőzött még Odry Zoltán Pécsi T. E., Góby Dezső H. M. V. T. V. E. Egyenkint csak 3—3 dobás volt engedélyezve, a mi a

végeredményt befolyásolta, a versenyzők dobásról-dobásra javítván eredményeiket.

VIII. *Távolugrás.* Első Strausz Gyula Ó. T. E. 5 m., 78 cm.; második ifj. Sasse Károly M. A. C. 5 m., 67 cm.; harmadik Vasváry Sándor Szab. S. E. 5 m., 35 cm. Ugrótt még Vörös Bálint H. M. V. T. E., Ujvári Cseh Ödön M. U. E.. Szintén csak 3—3 ugrás volt. A nekifutási pálya széles, jó, úgyszintén a leugrási hely is jól van elkészítve. Az elugrási vonalnál nélkülöztük a léczet s a felásást fehérre mázolt vonal helyettesítette.

IX. *10,000 méteres kerékpárverseny.* Első Krempels József M. A. C.; második Kiss György M. K. Sz. Nagy-Váradi; harmadik ifj. Novák Lajos B.-Cs. T. E. Indult még Bánhegyi Géza B.-Cs. T. E. Krempels az első díjnak kitűzött nagy ezüst érmén kívül a vezető díjat is elnyeri.

X. *Diszkoszvetés.* Első Pokomándy Gábor H. M. V. T. V. E. 29 m., 36 cm.; második Réthy Pál M. A. C. 29 m.; harmadik Gaál Dániel H. M. V. T. V. E. 25 m., 80 cm. Dobott még Ujvári Cseh Ödön. Szilágyi Gyula a súlydobásban és ezen mérkőzésben sem vehetett részt keze sérülése következtében. A vásárhelyieket kárpótolta Pokomándy szép sikere, kivél, reméljük, ezentúl a fővárosi versenyeken is fogunk találkozni. Réthy, a mint azt a súlydobásban is tapasztalhattuk, nincsen teljes kondícióban, az engedélyezett három dobás is kevés volt az érvényesülésre.

XI. *1 ang. mértföldes síkfutás.* Első Malcsiner Gyula M. T. K. 4 p., 57 $\frac{1}{2}$ mp., arany érem; második Ujvári Cseh Ödön M. U. E.; Weimess László M. A. C. start után, Hellner Vilmos Ó. T. E. a 3-ik körben kiáll.

XII. *Súlyemelés.* 32 kgrmos vasrúddal. Első Odry Zoltán Pécsi T. E. 21 emelés; második Horváth István B. T. C. 20 emelés; harmadik Donner Kornél B.-Cs. T. E. 12 emelés.

XIII. *220 yardos handicap-síkfutás.* A handicapelést megnehezítette a vidéki erők részvétele, melyekről pontosabb adatok hiányoztak, úgy, hogy jó részt a verseny nap egyéb versenyekben való szereplésüket kellett irányadónak venni. Schratz: dr. Záborszky István volt az összeállítás szerint, ki azonban a versenyben nem vett részt. Nyolcz induló közül első Weimess László (18 m. előny) 22"; második Sasse Károly (20 m. előny); harmadik Vasváry Sándor (17 m. előny). Sasse második helye meglepetés számba megy. Derék ugrónk eddig a futásban absolute nem mutatott formát.

A kerékpáros vigaszverseny elmaradván, az ünnepély a Fiume szállóban rendezett társasvacsorával, illetve díjkiosztással véget ért. A fővárosi és vidéki versenyzők gondosan előkészített, szépen rendezett s minden nagyobb zavar nélkül lefolyt versenye kellemes emlékével távozhattak Csabáról, melynek derék torna-egyesülete hivatva van arra, hogy a jövőben és gyakrabban egyesítse a főváros s a vidék athlétáit, kerékpárosait sikerült mérkőzésekre.

Értesítések a mult ifjusági versenyekről.

A szatmári tornaversenyéről még június 11-ik számunkban Michnay Gyula rimaszombati tanár ur irt egy szigorú bírálatot, melynek azonban több megjegyzését szerkesztőségünk is kénytelen volt jegyzeteiben helyeselni. Erre a cikkekre ugyancsak azon havi 12-ik számunkban röviden felelt a szatmári főgymnasium igazgatója. Ez alkalommal kaptuk a „Sajó Vidék”-nek egy példányát, melyben Michnay támadásával szemben a

védelem is terjedelmesebb. Az akkor, a szünidőre való tekintettel nem közölt cikket most a méltányosság szempontjából egészében közre adjuk.

Nyílt levél.

Tekintetes Komoróczy Miklós főgymnáziumi tornatanár úrhoz,

Rozsnyón.

A Rimaszombatban megjelenő „Gömör-Kishont” című hetilap a helyi hírek között „Tanulók mérkőzése” cím alatt egy közleményt hozott, mely a Szatmáron tartott kerületi tornaverseny lefolyását ismerteti. Ugyan e közleményt főbb részeiben a „Rozsnyói Híradó” is átvette.

A közlemény írójának ítéletét nagy mértékben befolyásolta ama sajnálatos körülmény, mely a súlydobásnál Michnay, rimaszombati tornatanár szabályellenes viselkedése folytán merült föl. Hogy ezen kellemetlenség előidézésében milyen része volt a rendezőségnek, azt itélje meg a nagy köznség, melynek az adatokat ezenel rendelkezésére bocsátom.

A súlydobás versenyszabályai a kiadott verseny-programm 24 lapján fordulnak elő s következőleg szólanak:

A golyó sulya 7 kilogramm.

A dobás deszkáról, lépő állásból végzendő.

Minden versenyzőnek két dobása van, egyik a jobb kézzel, a másik a balkézzel. Ezen két dobás összege adja az eredményt.

Ha a versenyző a dobás után — egyensúlyt veszítvén — a deszkáról lelép, vagy ha a dobásnál másik kezét is használná, dobása érvénytelen, de egy dobásnak beszámítatik.

Minden versenyző csak egy ízben dobhat, egyet a jobb és mikor a sor ismét reá kerül, a másikat a bal kézzel. Javítás nincs.

A verseny napján délelőtt háromnegyed 11 órától egynegyed 1 óráig előértekezletet tartottak a versenyben résztvenni szándékozó intézetek tornatanárai elnökletem alatt. Ezen értekezletben minden szabály részletes megbeszélés tárgya volt. Michnay tornatanár ur a súlydobás szabályainak módosítását követelte s pedig úgy, hogy szabad legyen két kézzel meglóbálni a golyót.

A résztvevő tornatanárok egyhangulag a nyomtatott szabályok betartását követelték s ebben meg is állapodtunk azon engedménnyel, hogy szabad a golyót balkézzel felvenni s a jobb kézbe átvinni, vagy megfordítva, de nem szabad a dobó kezét a másik kézzel a lóbálásnál segíteni. Ezen megállapodást Michnay t. tanár ur is elfogadta. Ezek voltak az előzmények.

A verseny vége felé mintegy 40 méternyi távolságban állottam azon ponttól, hol ama súlydobás végbe ment, melynél a félreértés forúlt elő. Egyszerre nagy lármát hallok. Oda sietek, s látom, hogy a lármát egy tornatanár s mintegy 12—14 növendék okozza, kik „nem igazság, nem igazság” kiáltással tették lehetlenné a verseny folytatását. Sem azt nem tudtam, melyik intézet növendékei a rendetlenkedők, sem azt nem tudtam, melyik intézet tanára a szabályellenesen fellépő tanár.

Oda mentem az illetőhöz s kérdeztem, mi baj. Ő a legizgatottabb hangon tiltakozott a bírálók eljárása ellen, (a bírálók Berthold János m. szigeti áll. tanítóképző intézeti tornatanár és Vadruska Antal sátorlajuhelyi tornatanár) kik intézetének növendékét, mert két kézzel kétszer lóbálta meg a golyót, diszkvalifikáltak. Én azt feleltem, hogy a versenyszabályok világosan

megszabják, miképen kell dobni, megvolt beszélne, hogy a golyót két kézzel lóbálni nem szabad, e versenynél javítás nincs, tessék az ítéletbe belenyugodni.

Erre a növendékek újra felzúgtak, hogy „nem igazság.” A verseny érdekében felszólítottam a növendékeket, kik a szabályt megsértve állottak a dobók körül, hogy távozzanak helyükre s maradjanak csendben. A növendékek engedelmesskedtek, de Michnay ur még élesebb hangon fejtegetni kezdte az ő angol módszerét. Azon megjegyzéseimre, hogy ezt a kérdést már eldöntöttük a délelőtt, kiabálva fenyegetett meg, hogy majd tudja ő, hol kell igazságot keresni. E kitörésre azt válaszoltam: Ha nem egy haszontalan díjról, hanem ezerekről lenne szó, akkor sem volna szabad egy tanárnak ilyen közönség előtt (volt vagy 8 ezer ember) így viselkednie. Ezen erősebb rendreutasításomra sem nyugodott meg, hanem folytatta az angol rendszerével való dobálódzást. Ekkor ezt mondtam neki: Ha tovább folytatja tanár ur ezen hangon a veszekedést, intézetét kivézenyeltetem a térről s minden eddig nyert díjjaikat elfogják veszíteni.

Erre Michnay ur azt mondja, akkor mi e'megyünk! Tessék! felelém rá én.

Hogy tényleg eltávoztak, s pedig a nélkül, hogy vélt sérelmüket a bíráló bizottságnál, melynek páholya előtt játszódtak le az incidens, bejelentették volna, vagy ott orvoslást kerestek volna, azt csak a díjak kiosztása alkalmával tudtam meg, mikor az odaitélt díjak átvételére nem jelentkeztek, miért is a versenybírótság a díjak ki adását határozta el.

Azon vádakra, melyeket a kis cikkekcske különlegesen felsorol, csak rövid megjegyzéseim vannak.

1. Ama speciális versenyek, melyekben a versenyző intézetek részt nem vehetnek, a helybeli két gimnázium III. és IV. osztályosainak futásversenye volt. Rendeztetett pedig ezen verseny a miniszteri Utasításban megengedett módon s lefoglalt a rendelkezésre álló időből 25—30 perczet.

2. A mi a távolugrást, függeszkedést és kötélmászást illeti, erre csak annyi a megjegyzésem, hogy minden versenyekben díjat kaptak volna a rimaszombatiak, ha el nem távoznak. Ez azt hiszem, eléggé bizonyítja részrehajlásunkat.

3. Hogy a kötélmászásnál és függeszkedésnél nem könnyű megítélni, ki ér fel először, az bizonyos s ezt tudja mindenki, ki ilyenmü mérközést közelebről látott; épen ezért mi azt az eljárást követtük, hogy a mely esetben nem lehetett biztosan megállapítani az elsőt, mindkét versenyzőnek első díjat adtunk.

Azt kérdezi Ön, miért irtam én ezt a nyílt levelet épen Önhöz? Ime megmondom. Ön volt egyetlen érdektelen szemtanuja azon szabálytalanságnak, mely a rimaszombati ifjak dobását disó kvalifikálta és fültanuja a köztem és Michnay ur közt történeteknek, tehát csak Ön erősítheti és czáfolhatja meg igazságát ezen levélben foglaltaknak. Én, ki uraságodat ezen versenyekben láttam először, azon kérésessel fordulok Önhöz, sziveskedjék leveletem lapjában közölni s egyszersmind felhívom, sziveskedjék teljes tárgyilagossággal levelem után odairni, hogy igazak-e állításaim vagy sem. Tartoztam a rimaszombati egyesült prot. főgimnázium tanárcsapatának s növendékeinek azzal, hogy megismertessem velük az ügy lefolyását teljes tárgyilagossággal. Az ön esetleges

megjegyzései fogják teljesen feltárni a dolgot a maga valójában.

Szives üdvözlettel
Szatmáron, 1898. június 6.

Ratkovszky Pál,
kir. főgimn. igazgató, a főigazgató helyettese.

Fenti nyílt levélnek készséggel nyitottunk teret, mert erkölcsi kötelességünk a távolban megtámadottakat itt védelmezni és az igazságtalanságokkal szemben való tényeket közzétenni. Kötelességünk annyival is inkább, mert a rosszakaratu referádát más megyei lapunk is átvette, a mely lap nem a mi tárgyilagosa megemlékezésünknek, de az érdekeltek tollából eredő hamis közleménynek adott hitelt, s ez által széles e vármegyében hírtul adták a tényekkel homlokegyenest ellenkező, alaptalan kifakadásokat.

Mint a versenyben ifjaimmal jelen volt, mint több versenynemi él bírálóként szereplő, történetesen a sajnálatraméltó incidensnek is tanuja, készséggel kijelentem, hogy a fenti nyílt levél minden egyes pontja a tiszta igazságot, a tiszta tényállást tartalmazza. Csak kedves kötelességet teljesítek tehát, mikor az igazság mellett bizonyíthatok.

Mi velünk még 13 intézet tanuskodhat ez igazságok mellett, azért velünk együtt fogadja Nagyságos és Főtisztelendő Igazgató ur a jelen volt 14 intézet változatlan elismerését és fogadja a mi szívélyes üdvözlötünket.

Rozsnyón, 1898. évi június hó 8-án.

Komoróczy Miklós,
kath. főgimnasiunai torna tanár,
a „Sajó-Videk” felelős szerkesztője.

A magyarországi tornaegyletek szövetségének versenyszabályai.

(Folytatás.)

II-od osztályu minta csapatok azok, a melyek több „jó” osztályzatot nyernek, mint kitünőt. Az ilyen csapatok egyletük részére oklevelet nyernek, mely a fenti minta szerint, a megfelelő-szöveggel kitöltendő. Továbbá az ilyen csapat előtornászója, valamint a csapat minden tagja: a szövetség bronz érmét kapja.

III-ad osztályu minta csapatok azok, a melyek kielégítő eredményt mutatnak fel. Az ilyen csapatok „eredményes” tornázásért egyletük részére — megfelelő szöveggel kiállított oklevelet nyernek.

A 30 éven felüliek mintacsapatja a kiérdemelt: I., II., III. fokú kitüntetésen kívül tisztelet díjban is részesül, melyet a győztes csapat mindenkor egyletének nyer. Ilyen tisztelet díjak lehetnek torna- vagy játákszerrek: vsruJ, hajító labda, foót ball; esetleg más emlék tárgyak, melyeket a szövetség ajánl fel.

Szövetségi és kerületi tornaünnepélyeken a kívánatos tornaszerről az illető csapat, illetőleg ennek egylete — vagy a szövetség gondoskodik.

Kerületi tornaünnepélyeken szintén nagy súly fektetendő a mintacsapatok tornázására.

II. A főverseny.

a) Szereket.

Ezen főverseny a három főtornaszerezen u. m. magas nyújtó korlát, és lovon való tornázásból áll.

Az említett — szerek mindegyikén egy lengési — egy lengés nélküli és egy szabadon választott gyakorlat végzendő: ezeken kívül a lovon hosszában egy terpesz — (guggoló vagy olló) átugrás mint kötelező gyakorlat végzendő. A főverseny elbírálását három szakember végzi, kik minden egyes gyakorlat után és rövid megbeszélés alapján jegyzik az érdemjegyeket, pontokat.

A főverseny bírálata a nyerő pontok alkalmazásával történik:

0. = A versenyző a gyakorlatot egyáltalában nem — vagy csak részben végezte.

1. = A versenyző a gyakorlatot elvégezte, de a hibák túlnyomóak.

2. = A versenyző a gyakorlatot elvégezte, de a hibák és

3. = A versenyző a gyakorlatot elvégezte túlnyomó előnnyel.

4. = A versenyző a gyakorlatot hiba nélkül végezte.

5. = A versenyző a gyakorlatot hiba nélkül, mintaszerűleg és kifogástalan testtartással végezte.

Az osztályozásnál a $\frac{1}{2}$ pontok alkalmazása megengedettik:

E főversenynél az elérhető legtöbb nyerőpontok száma 50.

	I. gyak.	II. gyak.	III. gyak.	Összeg.
vagyis: nyujtón	: 5	+ 5	+ 5	= 15
korláton	: 5	+ 5	+ 5	= 15
lovon (széltében)	: 5	+ 5	+ 5	= 15
lovon (hosszában)	: 5			= 5
	Fő összeg			50

A győztesek sorrendje úgy lesz megállapítva, hogy: a versenybírák jegyzékéből vett összeredmény elosztatik a versenyvirák számával.

Aki a legtöbb nyerő pontot kapja, az az első győztes. az utána következő legtöbb nyerőponttal bíró a második — s így tovább.

b) Főverseny a népies gyakorlatokból.

Ezen főverseny állandóan: a 200 mtr. sík futásból, diszkoszvetésből és magas ugrásból alakul. Ezen versenynek szabályait, lásd a részletes verseny szabályoknál.

Az elbírálásnál a három veny-bírón kívül — kik szintén a szakemberek közül választandók — egy indító és két időmérő működik.

Táblázat a győztesek sorrendjének megállapítására.

F. sz.	A versenyző neve	Futás	Diszkosz	Ugrás	Összeg	Eredmény
1	A	1-ső	5-ik	2-ik	8	II. győztes
2	B	2-ik	6-ik	4-ik	12	—
3	C	3-ik	1-ik	3-ik	7	I. győztes
4	D	4-ik	4-ik	1-ik	9	III. győztes
5	E	5-ik	3-ik	5-ik	14	—
6	F	6-ik	2-ik	6-ik	14	—

A főverseny díjazása.

a) A tornászati főverseny első győztese: a szövetség arany érmét kapja, elismerő okirat kíséretében. Továbbá a győztes örök dicsőségére arcképe 3 példányban készítettik el, egy példányt a szövetség saját helyiségében függeszt ki, egy

példányt azon egyesület kap, melynek a győztes tagja és egy példányt a győztes nyer ajándékba.

A II-ik győztes kapja: a szövetség nagy ezüst érmét elismerő okirat kíséretében.

(Folyt. köv.)

Üdülőhelyeket a szegény és beteg iskolás gyermekeknek. *)

A civilizáció, a midőn egyrésztől nemesebbé teszi lelkünket, ugyanakkor mint lassan öllő mérge napról-napra nagyobb veszedelemmel fenyegeti satnyuló szervezetünket, pedig: „beteg testben aztán a lélek is beteg lesz!”

Örömmel kell tehát üdvözlőnk és támogatnunk azon mozgalmagat, melyek a test és erő fejlesztését célozzák.

Gyermekeink legnagyobb részt sápadt színűek, betegesek, mert vérszegények, a minék oka a silány táplálék, főleg pedig a rossz levegő. A ragályok baktériumainak ezek mind meg annyi kedvező talajai, hol ha aztán felütik a tanyát, van mit kaszálni a halálnak; a mi által a nemzet jövő generációját számilag és erőben apasztja.

Friss, ozondus levegőt juttassunk a beteg gyermekeknek, adjunk e mellett egyszerű, de tápláló ételeket és sok, igen sok mozgást, akkor aztán nem lesz meg a jó talaj a baktériumok tovább fejlődésére, szaporodására, elpusztul önmagától.

A legjobb serum beteg gyermekeinknek, ha részükre üdülőhelyet létesítünk.

Erre nézve pedig a kormánynak kell megtenni azt, hogy a községekhez közel levő kincstári erdőkben a szegény és beteges gyermekek részére üdülőhelyeket jelöltet ki: hol a két nyári hónapban — a nagy szünidőben — vigan játszadoxva, futkosva töltsék az időt.

Üdülésre leginkább a nagyobb városok iskolás-gyermekei szorulnak, tehát a tisztí orvosoknak lenne feladata, hogy a szegény és beteges iskolás-gyermekekről évenként május hó 1-re a statisztikát összeállítsa és azt a hatóságnak betérjessze. A gyermekek utazása mindenütt díjmentesen történék; ez az államvasutakon nem is ütközhetnék nagyobb akadályokba, a vicinálisok pedig előreláthatólag humanus szempontból ezt a hazafias áldozatkésztséget szintén örömet teljesitenék.

A gyermekek lakásául pedig az állami iskolák adatlánának át, ott, hol ilyen van; másutt pedig a községi iskolák, melyeknek átengedése végett már a tanév közepén a kormány a kellő tájékozódás végett lépéseket kellene hogy tegyen és így a nevezett terminusra ezen lakásul szolgáló iskolák nyilván tartatának.

Az üdülésre küldendő gyermekek vezetőire nézve áll elő talán nagyobb nehézség, noha ez is csak lát-szólagos, mert azt hiszem a városi tanítók közül akadna egy mindig, a ki elkísérné és az üdülési időtartam alatt velük volna a felügyelet gyakorlása végett, tekintve az előnyt, hogy ott tartózkodása saját egészségére is jótékonyan hatna, díjmentes utazásban is részesülne.

Minden gyermek tartoznék magát üres szalmazsákkal, egy párnával, takaróval és evőeszközzel felszerelni, a teljesen vagyontalanokon pedig majd segítene a társadalom adakozás útján.

Az ételmük állana reggel 3 dl., estve pedig 5 dl. tejből, ebéd: hetenkint háromszor husleves és főzelék-

*) A „Népt. Lapja”-ból,

ből, egyszer sült hus és főzelék, háromszor leves (hamis) és főzelék. Ennek kiszolgáltatására a községben akadna vállalkozó, mire nézve a szerződést a kellő óvadék letétele mellett az előjáróság kötné meg. Az ételek jóságára és egészséges voltára pedig a községi orvossal együttesen pap, jegyző, intelligens urnők teljesítenék a felügyeletet.

Ezen ellátás személyenként havonta 5—6 frtnál többbe aligha kerülne, mely költségnek felét a szülő viselné, fele részét azon város, melynek kebeléből küldetnek a gyermekek, ezt pedig a szegény alapból lehetne fődözni.

Az üdülőhelyeken a gyermekek folyton a szabadban volnának, az időt játékkal kellene tölteniök, továbbá naponkint a patak vizében fürödnének; a séták alkalmával esetleg gyógynövényeket szednének, ritkább növények, rovarok és lepkékből gyűjteményeket készíthetnének, a melyeket hazajövet a középiskolába járó tanulóknak értékesíteni is lehetne. A fehérművek mosatása, ruházatuk rendbentartása és betegség esetében gyógyítása azok, melyekre még tisztázni kellene a teendőket. Am erre is van út-mód.

Mindenesetre leggyorsabban bonyolulna le ezen igazán humanus kérdés, ha a szünidei gyermekeleplegyesület vidéki köröket is szervezne.

Hiszen erre a célra szívesen adakoznék a nagy közönség; a városok pedig a birságolási pénzekből egy bizonyos összeget szintén fölhasználhatnának. Szóval, ha nemesen érző, agilis egyének vennék kezükbe e szent ügyet, bizton lehet remélni, hogy már a jövő század elején szép számban létesülnének a szegény és beteges iskolásgyermekek részére az üdülőhelyek.

Nem szükséges, sőt nem is czélszerű, hogy nálunk oly nagyszabásuak legyenek ezen intézmények, mint a hogyan az a külföldön van. A 100-on alul jóval kevesebb legyen a gyermekek száma egy-egy helyen, de annál több üdülőhely legyen, mert így ezen mozgalom könnyebben vihető keresztül.

Ime a nemes eszme, vajha lenne minél több nemesen érző lélek is. Isten áldása lesz azon, a ki bár porszemnyivel is, elősegíti ezen hazafias és emberbaráti ügyet!

Arad.

Balázs Ferencz.

Különfélék.

A Magyar Athletikai Club elnöksége a felséges királyné halála alkalmával az egyleti tagokhoz az alábbi levelet intézte:

Mélyen tisztelt Tagtárs úr!

Egy minden gaztettnél is megrendítőbb esemény fagyasztotta meg ereinkben a vért, oly királyi szív erős szakos kihülte folytán, a melynek minden dobbanása minden magyar hazafi ajakára egy-egy hálaimát varázsolts? Oly ragyogó szempár csukódott le, melynek fájdalom könnyein a megpróbáltatások nehéz idejekor a mi sorsüldözött, félreértett hazánk szebb jövőjének fény sugarai verődtek vissza; — azok a kezek hidegültek el, melyeknek melyeknek melegétől olvadtak szét a haza s a honfiak kinos bilincsei s melyekből indult ki a sötét multnak emlékeit a feledés tündérkertjébe vezető

szeretetnek minden aranyszála! Mily érzésnek, mily gyásznak kell eltöltenie nagy királynénk végzetes elvesztésénél keblünket, ki maga viselte azt a tövis koszorut, melynek egyes szárait áldásos kezeivel egyenként szedte ki anyáink, apáink szivéből. Ő egy szent volt e földön, s ha elvesztése felett érzett igaz bánatunk setét fellegében csak egyetlen fény sugarat is találunk, az csak a hit lehet, hogy megnyerte a tulvilágon azt a dicsoszorut, mely mint nőnek, mint anyának, mint hazánk védangyalának királyi homlokát immár övezi! E dicsoszoru fénye világosítja be hazánk multját erősít meg hitünkben, hogy a földi lét szenvedései egy szebb hazában kiegyenlítést nyernek! Legyen áldott emléke, s örökké éljen az minden hazafi kebelében!

Mi is a Magyar Athletikai Clubban a hódolat nemes erényétől áthatva, a teljesen átértett gyászt külsőleg is viselni szent kötelességünknek ismerjük. Addig is tehát míg alkalmunk nyílik gyászuk kifejezését a szeretett Fejedelmünk fájdalomtól roskadozó Trónja zsámolyához juttatni, kérjük a mélyen tisztelt clubtagokat, hogy bármely külső jellel legyünk osztályosok a nagy csapás elviselésében! Budapest, 1898. szeptember hó 12.

Gróf Andrássy Géza

elnök.

Dr. Gerenday György

alelnök.

Gr. Széchenyi Imre

alelnök.

Az Országos Úszó-Egylet hosszútáv-bajnokságáért f. hó 8-án a Szent-Endrei sziget melletti Horányi-csárdánál folyt a küzdelem, melyből Lindner Ernő került ki győztesként, nagy fölényvel vevén le Hochstein Rezsőt és Kugler Sándort, míg Sugár Elemér a táv első harmadában kiállt. A versenyt a jelenlegi vizállásnál csaknem folyás nélküli sziget felőli Dunaágban tartották meg körülbelül 1500 méter távon, melyet az iv irányában gördülő parton mértek ki a Horányi csárdától a sziget első csúcsáig. Itt déli 12 órakor csónakszélébe fogódzva, elvárta a startjelet az említett négy induló. Körülbelül 300 méter távolsáig rendkívül erős tempóban indultak el és Sugár Elemér haladt a mezőny élén, többször keresztezvén a közvetlen lábai mögött uszó Lindner Ernőt. Egy ideig a part menetét követték s különösen Kugler maradt el az által, hogy nem keresett egyenes irányt. Lindner 400 méterrel a cél után jobbfelől elmegy sugártól s egyenes irányban kezd uszni. Sugár egy ideig még követni próbálja, de a partot követvén, előzőleg sokat veszített. Lindner Ernő 13½ perczzel az indulás után ment át a csárdánál póznákkal kitűzött célvonalon, 1½ perczzel később Hochstein jött mint második s tovább 2 perczzel később Kugler kényelmesen lassítva mint harmadik. Lindner az O. U. E. 1898-iki hosszútáv-bajnoka czimet és bajnokjelvényt nyert. A levegő hőmérséke 16 fok, a vízé 14 fok volt.

„S.—V.“

A kapuvári áll. polg. iskolában a mult tanévben csak kisebb kirándulásokat tettek a növendékek a szabadba és néhány közeli gyártelepet látogattak az illető szaktanítók vezetése mellett. Így az V. f. o. Scherer Gyula vezetése mellett megtekintette a Moh! Bódog-féle gyártelep gőzgépét és villamvilágítási berendezését. Az V. és VI. oszt. Lehner A. tan. vezetése mellett az ön-

tési szeszgyárt. Az intézeti tornaversenyen mint bíráló-bizottság Scherer Gyula igazgató elnöklete alatt Derzsib K. és Ragáni I. a következő eredményben állapodtak meg: Sulydobásban, $10\frac{1}{4}$ klgr. vasgolyóból, két dobásra. (Jobb és balkézze) 1-ső 16.70 cm. Fülöp Dezső VI. o. tan. 2-ik 9.65 cm. Almásy Mihály V. o. t. Magas ugrásnál: 1-ső 1.50 cm. Fülöp Dezső VI. o. t. 2-ik 1.45 cm. Schwarcz Imre VI. o. t. Távugrásnál: 1-ső lett 4.40 cm. Lendler József V. o. t. 2-ik 4.40 cm. Fülöp Dezső VI. o. t. A torna-vizsgálatokon és az évzáró ünnepélyen rendkívül nagy közönség volt jelen, mely a mutatványokat és előadásokat élénk érdeklődéssel kísérte.

A bánfyhunyadi áll. polgári iskola múlt évi tornaversenye, mely egyszersmind a polgári fiúiskola vizsgálata is volt, az iskola udvarán 2640 m² területen, a gondnokság, a tantestület és nagyszámu, diszes közönség jelenlétében tartott meg. A versenyt a tanulók rendgyakorlatai előzték meg. A tornaversenyben 51 tanuló vett részt, nevezetesen: az I. osztályból 15, a II. osztályból 16, a III. osztályból 8, a IV. osztályból 12. A versenybírósgot Koleszár Lajos igazgató, a tornatanár és Teleky János tanár alkotta. Versenynemek voltak: a) Gyorsjárás, a pálya 1.50 m., részt vett 8 tanuló; győztek Juhász Béla és Tulbure János I. oszt. tanulók előbbi 45 másodperc, utóbbi 46 másodperc alatt ért a célhoz. b) Sikfutás, távolság 150 m., részt vett 28 tanuló; győztek: Teleky Sándor III. oszt. tanuló, ki 26 mp. alatt érkezett be, Neszt Gyula II. o. tanuló 28 mp. és Fábri Jenő III. o. tan. 28.5 mp. alatt c) Magasugrás, ugródeszkáról, versenyzett 8 tanuló győztek lettek: Lázár Béla és Deák József IV. oszt. tanulók 156—156 cm. eredménnyel. d) Távugrás, ugródeszkáról, részt vett benne 22 tanuló, győzött: Butzán András IV. oszt. tanuló, ki 456 cm.-t ugrott. A győztesek „Elismerő Okirat”-ot, továbbá Korach Henrik, Frenkel Adolf I. oszt., Szabó Albert II. oszt. Fried Frigyes, Szántó János III. oszt. és Juhász Ödön IV. oszt. versenyzők dicséretet nyertek.

A nemzeti tornaegyletben szervezett téli torna tanfolyam kezdődik október hó 1-én és tart április végéig. A felvételt tanító vagy tanári oklevél vagy érettségi bizonyítvány alapján történik. Tandij havonként 1 frt, mely a vizsga letétele után visszajár.

A „Magyar Athletikai Club” f. hó 16-án. rendkívüli választmányi ülést tartott, melynek egyedüli tárgya Erzsébet királyné elhunya alkalmából a club kegyeletének kifejezése. A választmány elhatározta, hogy: 1. Ő cs. és apostoli kir. Felségéhez legmélyebb hódolattal s teljesen átérzett részvétellel feliratot intéz. 2. a ravatalra koszorút helyez. 3. Erzsébet királyné szobrára 100 frtot adományoz, egyuttal a club tagjait is felszólítja a szobor-alaphoz való hozzájárulásra. 4. A club tagjait felkéri, hogy a temetés napjától számított egy hónapon át kalapjukon vagy karjukon gyász-szalagot viseljenek. 5. A vasárnapra, f. hó 18-ára kitűzött evezős-versenyt nem tartja meg. 6. A csónakdán lobogóját a gyász jeléül egy hónapon át félárbócra tűzi. 7. A club gyásza ügyében kiadott elnöki körlevelet jegyzőkönyvébe iktatja. 8. a mély gyász tartama alatt semmi féle nyilvános mulatságot nem rendez.

Szerkesztői üzenet.

A nagyszalontai k. gymn. igazg.-nak. A levelet átküldtük az intézet igazgatójának, majd ő válaszol. — R. L. A cikkek a jövő számban jönni fog. Magunk is jobb szeretjük ily ügyekben a névtelenséget.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus”- kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási célokra ajánlotta.

Bármely karra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Vizszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,

A Continental-Pneumatic mindenütt diadalt arat. — Mult hét vasárnapján Temesvárott és Sopronban, csütörtökön pedig Kolozsvárott nyerék el az összes díjakat Continental-Pneumaton.

E sikerek bizonyítják, hogy a legtöbb versenyzők mily előszeretettel használják e hírneves pneumaticot, mely megbízhatósága révén a diadalt mindig biztosítja.

Róbelly vivómester

vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,

VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermecktornászat. Vivóórak: reggel 7 órától este 10-ig. Kluboknak, egyleteknek és egyetemi hallgatóknak kedvezményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.